

všechny provozní výdaje k tíži státu (§ 12 odst. 3) a čisté výtěžky, jež vyplynou se súčtování až do dne výkupu zůstávají společnosti, tato proti tomu bude sama hraditi súčtovací závazky, jež do tohoto dne vzniknou ze stavby nebo provozu dráhy, a jiná pasiva (§ 12 odst. 4). Platí-li pro souzený případ podle toho, co právě doličeno, nařízení čís. 238/1854, platí tu i jeho zásada o povinnosti k náhradě škody i nezaviněné a dovolává se žalovaný neprávem odchylných zásad občanského zákoníka o povinnosti k náhradě škody jen zaviněné. Otázku, zda žalovaná dráha škodu zavinila, není proto třeba řešiti. Pokus dovolatelův, vymknouti se ručení podle nařízení čís. 238/1854 vývody, že není příčinné souvislosti mezi škodou a zřízením propustky, selhává, protože výrok odvolacího soudu po skutkové stránce vůbec nelze napadati a po stránce logicko-právní shledává i dovolací soud výrok ten správným. Není v této příčině aniž v ostatním právním posouzení odvolací rozsudek stížen vytýkanou právní mylností. (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Naopak, lze v podstatě úplně souhlasiti s jeho výstižnými vývody, jež jsou opřeny o judikaturu a literaturu k zmíněnému nařízení a proti nimž dovolání nepředneslo důvody, které by je vyvracely.

Čís. 9246.

Mezi snachou, konající práce v tchánově hospodářství, a tchánem vznikl námezdní poměr, slíbil-li tchán snaše, že předá jednou jejímu manželůvi usedlost. Nelze však míti za to, že tchán, propachtovav usedlost třetí osobě, zbavil se možnosti dostáti svému slibu a jest proto žalobu o zaplacení mzdy pro tentokráte zamítnouti.

(Rozh. ze dne 5. října 1929, Rv I 1966/28.)

Žalobkyně domáhala se na svém tchánovi úplaty za práce, jež konala v jeho hospodářství. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud žalobu pro tentokráte zamítl.

D ů v o d y:

Žalobkyně domáhá se na žalovaném tchánovi úplaty za práce, jež vykonávala v jeho hospodářství jako jeho hospodyně po dobu deseti měsíců. Že žalobkyně tyto práce skutečně vykonávala, jest nesporno a, že tak činila z příkazu žalovaného, není jím popřeno a plyne ostatně z toho, že, když žalovaný, jenž jest vlastníkem usedlosti v L., ovdověl, jeho syn na jeho naléhání se oženil a žalující stranu jako svou manželku do usedlosti otcovy, v níž sám již od šestnáctého roku svého věku pracoval, přivedl a že ona pak za vědomí a souhlasu žalovaného vykonávala na usedlosti veškeré práce, které náležejí hospodyně v zemědělském hospodářství. Jest nesporno, že k uzavření služební smlouvy mezi stranami nedošlo, že nebylo mezi nimi o odměně žalobkyně jednáno ani nic smlu-

veno, zejména, že žalobkyně, pokud s manželem u žalovaného pracovala, a i pak, po dobu téměř pěti let, odměnu za vykonané práce od žalovaného nepožadovala. Nárok žalobkyně nelze tudíž posuzovati s hlediska smlouvy služební, nýbrž nutno řešiti otázku, zda jí žádaná odměna již nyní přísluší. Nejvyšší soud vyslovil v rozhodnutí ze dne 18. května 1927 Rv I 105/27 (čís. 7073 sb. n. s.), že smlouva námezdní podle § 1151 obč. zák. nevzniká mezi rodiči, třebaš nevlastními, a jejich třebaš zletilými dětmi již tím, že děti konají práce v domácnosti rodičů, nýbrž že je zásadně třeba určitého projevu vůle stran, čelícího k založení úplatného poměru, není-li takového projevu vůle, že jest poměr, kotvící ve svazku rodinném, považovati za bezúplatný. Tato zásada dopadala by v souzeném případě, kdyby se nebyla stala ohledně těchto prací zvláštní úprava poměru mezi žalobkyní a žalovaným. Žalobkyně, provdávši se za syna žalovaného, obstarávala totiž s tímto práce na statku žalovaného proto, poněvadž, jak prokázáno, žalovaný slíbil, že předá jejímu manželí hospodářství, které mu měli podle jeho přání vésti. Podle skutkových zjištění žalovaný opětovně sliboval, že předá jednou manželí žalobkyně svou usedlost, čímž dal na jevo, že odmění se tak synovi a žalobkyni za práce proň konané a vykonávala tudíž žalobkyně ony práce jen v předpokladu, že se jí dostane této odměny. Z těchto skutkových zjištění dospěl odvolací soud k úsudku, že žalobkyně konala práce úplatně, nikoli zadarmo. K tomuto úsudku, jenž plyne logicky z oněch zjištění, se dovolací soud připojuje. Nelze však souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že se žalovaný tím, propachtovav usedlost cizí osobě, zbavil na vždy možnosti dostáti svému slibu. Jde o odkládací výminku podle § 696 obč. zák., jež není nesplnitelná ani nemožná a může se kdykoli uskutečniti (viz § 897 a násl. obč. zák.). Ve sporu nebylo ani tvrzeno, tím méně prokázáno, že žalovaný nemůže nebo nechce postoupiti manželí žalobkyně svou usedlost. Poněvadž tedy není vyloučeno, že žalovaný (jako majitel usedlosti) splní svůj slib ohledně předání usedlosti manželí žalobkyně a že tato tímto způsobem požadované odměny za své práce dosáhne, není žalobkyně toho času oprávněna, žádati na žalovaném odměnu za práce v jeho hospodářství.

Čís. 9247.

Nejde o zahájenou rozepři, byl-li předmětem dřívějšího sporu nárok na výmaz pohledávky z důvodu, že pohledávka ta platně vůbec nevznikla, předmětem pozdějšího sporu pak smluvní nárok na zaplacení platně prý vzniklé pohledávky.

Ve sporu dlužníka proti poddlužníku o zaplacení pohledávky přikázané k vybrání nemá procesní soud příčinu uvažovati o tom, zda nabylo právní moci usnesení o přikázání pohledávky k vybrání, aniž o možném opravném prostředku proti němu.

Exekuční zabavení pohledávky nemá v zápětí pozbytí disposičního práva dlužníka, najmě jeho práva žalobního ohledně zabaveného nároku. Dlužník může zabavenou pohledávku zažalovati, nemůže však za-